

1. Referentie

Referentie	Vermeylen, T. & Van Mullem, P. (2003). <i>Popbeleid in de provincie Vlaams-Brabant. Deel 1.</i> Onuitgegeven onderzoeksrapport, Artevelde Hogeschool Gent.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Met deze studie wil de provincie Vlaams-Brabant meer duidelijkheid en inzicht krijgen over de noden en verwachtingen t.a.v. haar beleid op het vlak van popmuziek. In het onderzoek werden de verschillende betrokken overheden bevestigd en werden ook provinciale 'sleutelfiguren' m.b.t. popmuziek rond de tafel gebracht om d.m.v. focusgroepinterviews na te gaan wat de beleidsaanbevelingen hieromtrent kunnen zijn.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media, vrije tijd
Trefwoord(en)	Aanbevelingen, beleid, noden, popmuziek

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Provincie Vlaams-Brabant
Onderzoeker(s)	Vermeylen Tom & Van Mullem Peter COMPahs Opleiding Sociaal Werk Artevelde Hogeschool Sint-Anneplein 31 9000 Gent Tel: 09/ 223 59 05 Fax: 09/ 223 59 04 peter.vanmullem@arteveldhs.be http://arteveldhs.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvragen	Wie zijn de verschillende actoren binnen de popscene van de provincie Vlaams-Brabant? Wat zijn de verschillende knelpunten, kansen, visies en verwachtingen van deze verschillende groepen van actoren? Het evalueren van de bestaande beleidsmaatregelen van de verschillende overheden. Het formuleren van beleidsaanbevelingen.
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Inventariserend en analyserend onderzoek dat voornamelijk focust op de kwalitatieve parameters (met eveneens een kwalitatieve analyse). De inventarisatie gebeurde d.m.v. het enquêtes – via e-mail en telefonisch – naar de gemeentelijke diensten en jeugdhuizen in Vlaams-Brabant. In tweede instantie wordt gewerkt met focusgroepsinterviews die gebaseerd zijn op open vragen, waarbij ook de resultaten teruggekoppeld worden naar de respondenten.
--------------------	--

Onderzochte groep	De respondenten waren 28 sleutelfiguren m.b.t. popmuziek uit de provincie Vlaams-Brabant. Bij de terugkoppeling participeerden 8 respondenten. 5 lokale overheden leverden een inventaris van hun beleid.
Bereik	Regionaal (provincie Vlaams-Brabant)

7. Resultaten

Popmuziek	In de focusgroepsinterviews blijkt duidelijk dat popmuziek een 'complex territorium' is. Een allesomvattende definitie van popmuziek is een illusie en een alternatief begrip roept evenveel vragen op. Respondenten argumenteren vanuit de veelzijdigheid van de terminologie om een invulling te geven aan de term en er een duidelijke visie aan te koppelen. Popmuziek heeft enerzijds nood aan een erkenning als een culturele uitingsvorm en anderzijds aan een erkenning van het sociale aspect. Deze erkenning moeten de overheden doortrekken op verschillende beleidsterreinen: jeugd, cultuur, reguliere als het muziekonderwijs,... Naast specifieke stijlen of genres geeft ook het jong-zijn een extra dimensie aan popmuziek. De identiteitsontplooiing bij jongeren maakt dat popmuziek moet bekeken worden in een ruimere context van jongerencultuur. Het verschil in referentiekader tussen jong en oud vraagt om een verschillende aanpak. De provincies Oost-Vlaanderen en Limburg beschouwen popmuziek enerzijds als leeftijdsgebonden, een taak binnen de opdracht van de provinciale jeugddienst. Anderzijds erkennen ze popmuziek als een culturele uitingsvorm. Dit resulteert in een specifieke aanpak van de diensten cultuur. In haar beleidsteksten vermeldt Vlaams-Brabant een expliciet leeftijdsgebonden omschrijving van popmuziek.
De rol van de overheid	Een algemeen, gunstig klimaat waarbinnen popmuziek zich kan ontwikkelen, is het resultaat van een coherente en veelzijdige visie op popmuziek. Een dergelijke visie vraagt een gelijktijdige ondersteuning op verschillende terreinen. Omdat popmuziek een onderdeel van zowel het jeugd- als het cultuurbeleid is, geeft dit voor Limburg en Oost-Vlaanderen een aanzet tot een geïntegreerd beleid. Vlaams-Brabant opteert voor een functionele aanpak, waarbij popmuziek enkel ondersteund wordt vanuit jeugd. Een beleidskeuze die teruggaat op een onderlinge afspraak. Een beleid moet verschillende voorzieningen aanbieden of mogelijk maken opdat popmuziek optimaal kan gedijen. Dit faciliterend beleid richt zich op verschillende domeinen: infrastructuur (podia, repetitieruimtes, zalen, opnamemogelijkheden,...), muziekopleidingen, materiele en financiële mogelijkheden. Een aangepast wettelijk kader dat popmuziek stimuleert is een algemeen verzueming waar de overheid niet voldoende aan tegemoet komt. Het complementair werken tussen de verschillende beleidsniveaus, en ten aanzien van bestaande initiatieven is een belangrijk aspect van het beleid. De complementariteit tussen de verschillende beleidsniveaus, zowel horizontaal als verticaal, is beperkt. Tussen de verschillende provincies is er overleg dat moet leiden tot afstemming en uitwisseling. Tussen provincies en het lokale beleid is er geen echte afstemming. De verschillende beleidsniveaus proberen complementariteit na te streven met bestaande initiatieven. Het opzoek gaan naar bestaande initiatieven om deze te integreren in het beleid moet een constante opdracht zijn in het beleid. Ondersteuning van kleinschalige initiatieven, beginnende groepen of alternatieve en minder bekende genres worden door de respondenten als prioriteiten naar voor geschoven. De diversiteit van het aanbod dient ook verhoogd te worden. Hiertoe dragen de verschillende overheden in hun instrumenten impliciet.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

De provincie Vlaams-Brabant wenste een onderzoek te laten uitvoeren naar de verwachtingen en de knelpunten t.a.v. haar beleid op het vlak van popmuziek. Het hier besproken rapport is het eerste deel van het volledige rapport dat uit 2 delen bestaat – in het tweede deel is er aandacht voor de synthese van de verwachtingen vanuit de interviews, de inventaris en analyse van de beleidsinstrumenten en de bijlagen.

Het muziekbeleid wordt in Vlaanderen gestuurd en uitgevoerd door de Vlaamse Gemeenschap (meer bepaald door de minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken). Echter, ook op het lokale bestuursniveau wordt een provinciaal beleid uitgestippeld (van waaruit op zijn beurt ook een stedelijk en gemeentelijk beleid wordt uitgetekend). Tussen deze verschillende beleidsniveaus is er soms sprake van hiaten en overlappingsen. Dit kan tot discussies leiden maar kan eveneens een gedurfde dynamiek tot stand brengen. In het onderzoek wordt dan ook nagegaan wat de taak van de provinciale overheid kan inhouden, waarbij meteen wordt aangehaald dat betutteling of bureaucratisering geenszins het resultaat mag zijn. Naast deze 2 spanningsvelden worden ook het spanningsveld tussen de popindustrie en de niet-commerciële popmuziek en tussen popmuziek en muziekeducatie (het ontbreken van popmuziek in de muziekeducatie) aangehaald.

Popmuziek is geen allesomvattende definitie en laat zich dan ook zeer ruim interpreteren. Ontstaan in de jaren '40 – '50 vond er een (wereldwijde) versplintering plaats in de jaren '60 (waarbij een hele resem van verschillende genres en stijlen ontstonden die zich steeds bevonden/bevinden in een dynamisch proces van opleven, verdwijnen en vernieuwen). Vanaf de jaren '80 vormde de groeiende media-aandacht een verdere motor voor de popmuziek. Het zou fout zijn om de interesse in en 'consumptie' van de popmuziek enkel bij jongeren te situeren: popmuziek is een massacultuur geworden die moeilijk te vatten is in termen van leeftijdscategorieën. Toch wordt er van uitgegaan dat het zoeken naar en het actief deelnemen aan het platform van de popmuziek zich voornamelijk bij jongeren situeert en wordt een koppeling voorgesteld tussen popmuziek en de identiteitsontwikkeling bij jongeren. Popmuziek moet ook bekeken worden als een maatschappelijk en een sociaal fenomeen – de muziek staat symbool voor de eigen (sub-/deel-) cultuur. Voor velen staat popmuziek voor 'vooral veel plezier maken'.

Zoals algemeen ook het geval is, is het poplandschap in de provincie Vlaams-Brabant zeer divers en breed. Naast een aantal grote artiesten, festivals,...herbergt de provincie een heel scala aan muziekstijlen en –genres: van bekende artiesten tot een bloeiende hardcore scene, van metal tot hiphop,...Er is eveneens een brede variatie op andere vlakken: van individuele concertorganisatoren tot grotere organisaties, van jeugdhuisen (als belangrijke ontmoetingsplaatsen) tot private organisaties...

Het onderzoek focust voornamelijk op de kwalitatieve parameters. De inventarisatie gebeurde d.m.v. het enquêtes – via e-mail en telefonisch – bij de gemeentelijke diensten en jeugdhuisen in Vlaams-Brabant. In tweede instantie is gewerkt met focusgroepsinterviews die gebaseerd zijn op open vragen, waarbij ook de resultaten teruggekoppeld werden naar de respondenten. Vertrekkende van deze informatie en de terugkoppelingen werd een analysekader opgesteld. Dit analysekader werd toegepast op de inventaris van het popbeleid van een aantal overheden. Om een beeld te krijgen van de eigenheid van het provinciale beleidsniveau werden ook de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg betrokken.

In eerste instantie worden als ontwikkelingsfactoren genoeg mentale en fysieke ruimte, voldoende financiële middelen, podiumkansen, opleidingen, een wettelijk kader als erkenning van de popmuziek, promotie (zoals aandacht op radiostations), communicatie en informatie (een laagdrempelig infopunt wordt voorgesteld als optie) en het internet als communicatiemiddel aangehaald. Van de overheid wordt in de eerste plaats waardering en erkenning van de popmuziek gevraagd. In tweede instantie worden in het onderzoeksrapport enkele succesvolle beleidsinitiatieven en –instrumenten voorgesteld, zowel lokaal, provinciaal (waarbij een complementair beleid t.o.v. de lokale overheden vooropgesteld wordt) als door de Vlaamse Gemeenschap.

Als conclusies worden ten eerste de verschillende definiëringen van en visies m.b.t. popmuziek voorgesteld. Hierbij worden als beleidsaanbevelingen aangebracht dat een overheid een veelzijdige omschrijving moet hanteren van wat leeft, deze beschrijving ook in tijd en ruimte moet kunnen laten variëren en continu updaten en hierbij ook aandacht hebben voor de diversiteit aan doelgroepen, een coherente en geïntegreerde visie voorstellen m.b.t. jeugd en cultuur, een regelmatige terugkoppeling naar stuurgroepen organiseren en op een adequate manier omgaan met wat leeft. O.v.v. de erkenning van popmuziek wordt zowel het culturele als het sociale aspect benadrukt. Deze erkenning moet doorgetrokken worden naar de verschillende beleidsterreinen en moet expliciet en veelzijdig zijn. O.v.v. de rol van de overheid wordt in eerste instantie een geïntegreerd beleid op verschillende terreinen voorgesteld. Verder moet een faciliterend beleid gevoerd worden (waarbij

verschillende voorzieningen aangeboden worden) en moet een aangepast wettelijk kader voorzien worden dat popmuziek stimuleert. Het beleid moet eveneens complementair zijn t.o.v. de verschillende beleidsniveaus en bestaande initiatieven en moet expliciete prioriteiten naar voren schuiven. Als succesvolle beleidsinitiatieven wordt lokaal voorgesteld om alle actoren in kaart te brengen en een beleidsvisie te ontwikkelen die gedragen wordt door alle actoren. Subsidiemechanismen moeten de plaatselijke dynamiek verhogen of bestendigen en moeten maximaal flexibel en toegankelijk zijn. Hierbij moet gepeild worden naar kwalitatieve resultaatseffecten en dient gebruik gemaakt te worden van een defensieve controle. Ook moet een dienstverlening ondersteuning bieden aan zowel vrijetijds muzikanten als professionelen, moeten organisatorische obstakels bij het nemen van initiatieven verminderd worden en moet het uitwisselen van competenties mogelijk gemaakt en gestimuleerd worden. Eveneens moet voorzien worden in een degelijke infrastructuur waarbij toegankelijkheid en flexibele voorwaarden noodzakelijk zijn. Eigen initiatieven moeten in een positief klimaat kunnen gebeuren waarbij participatie met bestaande actoren nagestreefd dient te worden. Ook moet tussen de verschillende actoren overleg georganiseerd worden en moet beleidsparticipatie bestendig worden. Op provinciaal vlak (meer bepaald m.b.t. de provincie Vlaams-Brabant) worden volgende beleidsaanbevelingen gedaan: de provincie moet ten eerste oog hebben voor spreiding, diversiteit en vernieuwing. Lokale beleidsmakers moeten gestimuleerd worden complementair te werken en een popbeleid uit te bouwen. Verder moet een versterking plaatsvinden van de detectie en inventarisering van de verschillende actoren. De provincie dient eveneens bovenlokale initiatieven en intermediaire organisaties te ondersteunen en aandacht besteden aan de toegankelijkheid, doorzichtigheid en flexibiliteit van haar reglementen. O.v.v. dienstverlening moet voorzien worden in materiële ondersteuning en voldoende en aangepaste infrastructuur, begeleiding, ondersteuning, advies en promotie. Ook is een informatiepunt rond popmuziek nodig en moet een muziekcentrum in het Leuvense ondersteund en uitgebouwd worden. Aan het interprovinciale overleg dient deelgenomen te worden en opleidings- en vormingsactiviteiten moeten aangeboden worden. Bij het uitwerken van eigen initiatieven moeten de relevante actoren ook betrokken worden en moeten extra podiumkansen gecreëerd worden. Een professionele communicatie dient gevoerd te worden waarbij de doelgroep afgebakend wordt. Via een participatiebeleid moeten netwerkontwikkeling en onderlinge samenwerking gestimuleerd worden en moet een gedecentraliseerde aanpak nagestreefd worden. Een stuurgroep dient te worden opgestart ter ondersteuning van de beleidsmakers. Ten laatste worden ook de visie, de beleidsinstrumenten en de communicatie m.b.t. de Vlaamse Gemeenschap aangehaald.

<http://www.vlaamsbrabant.be/objects/jeugd/jongerencultuur/a.samenvatting%20onderzoeksrapport.doc>

<http://www.vlaamsbrabant.be/objects/jeugd/jongerencultuur/a.onderzoeksrapport.pdf>